

Láng István

Agrártermelés és globális környezetvédelem

Tartalom

1. A környezet- és természetvédelem történeti áttekintése	9
1.1. Az ezerkilencszázhatvanas évek: a Néma Tavasztól az ENSZ érdeklődésének felkeltéséig	9
1.1.1. Gyorsuló idő	9
1.1.2. Néma Tavasz	11
1.1.3. Nemzetközi Biológiai Program	12
1.1.4. A népesség növekedése	14
1.1.5. Az ENSZ szerepe	15
1.2. Az ezerkilencszázhetvenes évek: a Stockholmi Konferencia	16
1.2.1. Ember és Bioszféra	16
1.2.2. Növekedés határai	17
1.2.3. Stockholmi Konferencia	18
1.2.4. A Föld Napja (Earth Day)	21
1.3. Az ezerkilencszáznyolcvanas évek – a Brundtland jelentés	22
1.3.1. A Brundtland Bizottság	22
1.3.2. Közös Jövőnk	23
1.3.3. A fenntartható fejlődés	26
1.4. Az ezerkilencszázkilencvenes évek – a Riói Konferencia	27
1.4.1. A Bergeni Konferencia	27
1.4.2. A Rió Konferencia	29
1.4.3. A Rió Konferencia utáni időszak	33
1.4.4. A nem kormányzati szervezetek	36
1.4.5. Az ezredforduló	40
1.4.6. ENSZ Millenniumi Nyilatkozat	40
2. A környezeti elemek	43
2.1. A légkör globális környezeti problémái	43
2.1.1. A savasodás	44
2.1.2. Az ózonréteg sérülése	45
2.1.3. Az üvegházhatás és a klímaváltozás	46
2.1.4. A Kiotói Értekezlet	49
2.2. A vízkészletek globális környezeti problémái	50

2.2.1. Az édesvízkészletek	51
2.2.2. A tengerek és az óceánok	54
2.2.3. A tengerek, az óceánok és az éghajlat	56
2.2.4. A nemzetközi egyezmények	57
2.3. A talajkészletek globális környezeti problémái	57
2.3.1. Földtörténeti korok	57
2.3.2. A talaj funkciói	58
2.3.3. A világ földterülete és talajhasználata	59
2.3.4. ENSZ Egyezmény az elsivatagosodás és az aszály elleni küzdelemről	63
2.4. Az élővilág globális környezeti problémái	63
2.4.1. A bioszféra	63
2.4.2. Ökoszisztémák	65
2.4.3. Természetvédelem	67
2.4.4. Nemzetközi egyezmények az élővilág védelmében	69
2.5. A városok globális környezeti problémái	71
2.5.1. A városok fejlődése	71
2.5.2. A városok és a közegészség	74
2.5.3. A városok hatása az erőforrásokra	75
2.5.4. A városi közlekedés	77
3. A gazdasági szektorok	79
3.1. Az energetika globális helyzete és környezeti hatásai	79
3.1.1. Energiafelhasználás a világon	80
3.1.2. Az atomenergia	84
3.1.3. A fosszilis energiahordozók készletei	86
3.1.4. Az energiaprognózisok	87
3.2. Az ipar globális helyzete és környezeti hatásai	89
3.2.1. A gazdasági növekedés és környezeti hatása	89
3.2.2. A nemzetközi szervezetek	91
3.2.3. A nemzetközi egyezmények	94
3.2.4. A vállalati szintű környezetvédelem	95
3.3. Az agrárgazdaság globális helyzete és környezeti hatásai	97
3.3.1. Az agrártermelés	97
3.3.2. Szemléletváltási törekvések az agrárgazdaságban	99
3.3.3. Fogalmak és értelmezések	100
3.3.4. A fenntartható agrárgazdaság az AGENDA–21 dokumentumban	102
3.3.5. Az Élmezésügyi Csúcstalálkozó (Róma)	103
3.4. A közlekedés globális helyzete és környezeti hatásai	105
3.4.1. Közlekedés és környezetvédelem az Európai Unióban	106
3.4.2. OECD-adatok a közlekedésről	108
3.4.3. A közlekedési externáliák	111
3.5. A turizmus globális helyzete és környezeti problémái	113
3.5.1. Az Európai Unió és a turizmus	113

3.5.2. A fejlődő országok és a turizmus	115
3.5.3. A fenntartható turizmus	116
4. Az európai integráció és az Euro-Atlanti együttműködés	120
4.1. Az Európai Unió	120
4.1.1. Történeti visszatekintés	120
4.1.2. Az Európai Unió intézményei	126
4.1.3. Előcsatlakozási programok finanszírozása	127
4.1.4. AGENDA 2000	127
4.1.5. Környezetpolitika	128
4.1.6. Környezetvédelmi jogszabályok az Európai Unióban	144
4.2. Európai Környezeti Ügynökség	151
4.3. Gazdasági Együttműködés és Fejlesztés Szervezete (OECD)	156
4.4. Európai környezetvédelmi miniszterek konferenciái	158
4.5. Az Európai Zöldek	159
4.6. Regionális Környezetvédelmi Központ	160
5. Környezetpolitika és környezetvédelem Magyarországon	162
5.1. Természetvédelem hazánkban	162
5.2. Szervezeti intézkedések a környezet- és természetvédelemben	163
5.3. Fontosabb törvények, kormányrendeletek	169
5.4. Az Európai Unióhoz való csatlakozás és a környezetvédelem	205
5.5. Nem kormányzati mozgalmak és intézmények	209
Idézett szakirodalom jegyzéke	211